

Н. М. Погорільчук

Опілля



ОПІЛЛЯ У широкому значенні О. – це території, де безлісі ділянки орних земель з родючими ґрунтами були обрамлені природними луками або лісовими масивами. За істор.-етногр. поділом України, є частиною Галичини. Знаходиться на Пд. Сх. від Львова. До О. повністю або частково входять Золочів., Львів., Стрий. р-ни Львів. обл.; Івано-Фр. р-н Івано-Фр. обл.; Терноп. і Чортків. р-ни Терноп. обл. Під О. також розуміють геогр. регіон у зх. частині Подільської височини. На Сх. межує з р. Золота Липа, на Зх. – із р. Верещиця (за ін. джерелами – з р. Щирка), на Пд. підходить до Дністра, на Пн. – до Львів. плато, Гологорів та Перемишлянського низькогір'я. Переважні абсолютні вис. 350–400 м, макс. – 443 м (г. Попелиха) над р. м. Має типово низькогір. рельєф, що відповідає горстоподіб. підняттю покрівлі крейд. та неоген. відкладів. Заг. особливістю височини О. є майже повна відсутність ознак пласт. рельєфу, що є характерним для Поділ. височини в цілому. О. розчленов. широкими долинами лівих приток Дністра – Коропця, Золотої Липи, Нараївки, Гнилої Липи, Свіржу, Бібрки, Зубрі, а також числен. вузькими і глибокими їх притоками. Вершини пасм і окремих горбів заокруглені, переважно без різких форм. Характерна асиметрія схилів: зх. і пн.-зх. більш круті, сх. і пд.-сх. більш пологі і мають відроги. Геоморфолог П. Цись за відмінностями геол. будови та морфології виділив 3 підрайони: власне О., Придністер. та Пд. О. Структурну основу власне О. складає Поділ. пасмо, для якого характерна терасованість схилів пасм і горбів. Придністер. О. найбільш розчленоване, в бортах каньйоноподіб. річк. долин відслонюються палеозой. породи. Для погорбов. плосковершин. поверхні Пд. О. характерні виходи на поверхню гіпсів, численні прояви карст. процесів. Поширені букові та грабові ліси на сірих та темно-сірих опідзолених лісових ґрунтах. Значні площі розорані, густо заселені. На тер. О. – Голицький заказник (ботан.), парк-пам'ятка садово-парк. мистецтва Раївський парк, пам'ятка природи Касова гора (усі – заг.-держ. значення), Стільське городище тощо.

Рекомендована література

1. Цись П. М. Геоморфологія УРСР. Л., 1962;
2. Геоморфологія Української ССР. К., 1990;
3. Сучасна динаміка рельєфу України. К., 2005;
4. Рельєф України. К., 2010.

Бібліографічний опис:

Опілля / Н. М. Погорільчук// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-75562>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).